

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar
MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
ar pentru comitele școlare și partic. 150 lei.
Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Insertiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr 3 lei.

Învățătorul și școala muncii.*

VASILE ZDRENGHEA inv. dir.

1. Școala muncii.

Școala muncii sau și activă — „Arbeitsschule“ — se deosebște de școala pasivă — „Lernschule“ — din trecut ; ea diferă însă și de școala de azi, în care se propune lucrul manual așa după cum se propune, nestând această în o mai strânsă legătură cu celelalte obiecte de învățământ.

Greșelile, ce se atribuie în mare parte școalei pasive din trecut, sunt mai ales condamnarea elevului la ședere liniștită și la tăcere. Se făcea prea multă vorbărie de către învățător. Elevii erau chinuți cu prea multe reguli, îngrămădiți cu prea mare balast de memorie, pe cari firește le dădeau în curând uitării, neavând ei nici un folos real din ele.

Aceste greșeli voiește școala muncii să le încunjure ; elevului să i-se dea puțină, ca ceace poate exprima, ceace a învățat să și lucreze, adică să creieze, — pentru aceea se susține, și cu drept cuvânt, că *școala muncii cultivă deopotrivă mintea, inima și mâna.*

S'a dovedit, că în școli, unde munca s'a făcut sistematic și cu rost — în senzul școalei active — materia prescrisă de planul de învățământ, nu numai că s'a exhaustat în întregime, ci s'a făcut și mai ușor și mai bine, decât în școli, unde nu s'a lucrat nimic.

*) Lucrarea de față pe lângă experiențele proprii se bazează pe opul: „Schaffen und Lernen, Theorie und Praxis des Werkunterrichts“ de Hans Denzer Leipzig, — apoi pe „Schule und Leben, deutsche Lehrerzeitung für Grossrumänien No. 13/1920—21.

În școala muncii copilul e *activ*; în ea părăsește *pasivitatea*, la care era condamnat de școala pasivă. Doi factori puternici îl determină la aceasta: imboldul jocului și imboldul de a fi activ. El voiește să creieze pentru aceea trebuie să vadă, să intuiască. E doar lucru știut, că copilul atunci e mai *atent*. când se joacă, când poate fi activ.

Dar numai din punct de vedere pedagogic, ci și din punct de vedere național școala muncii e de o valoare netăgăduită. Din ea vor ieși viitorii cetățeni cu mai multe aptitudini și aplicațiuni pentru meserii, industrie și artă. Câți mici artiști nu avem în școală, cărora, dacă-i ținem pasivi, nu le dăm putința să-și manifeste — ba chiar să-și cultive — darul mare, talentul, ce-l au dela Dzeu.

Iată ce scrie învățătorul german Hans Denzer dela școala elementară din Worms despre școala muncii:

„În săptămâna întâiu a anului școlar, adesea se putea vedea clasa — e vorba de clasa I — în curtea școlii la joc, mai adeseori însă se făceau excursiuni în lunca din apropiere.“

În prelucile umbroase ale pădurilor s'au ținut primele lecții din *învățământul intuitiv*. Pițigoii și gheunoaia ne priveau curioși, iar ciocârliia ne zicea din flaut. Aici avem ce observa: melci, veverițe, iepuri ș. a. — Anotimpurile mai mult le-am trăit, decât le-am tratat.“ Și ce s'a văzut afară, în clasă a devenit iarăș viu. Aici apoi le povestea învățătorul despre.

„Potkappchen“ care ducea bunicăi vin și colac în pădure, despre capra cu 7 iezi și alte basme.

Ce s'a văzut s'a și lucrat, mai întâiu întâmplător, fără a se ținea cont de tehnica; jocul s'a prefăcut treptat în munca serioasă, dându-se mai multă atențiune *modelării cu lut*, apoi îndoiturilor de hârtie, conturării cu bețișoare și cu mazăre și desemnului. În timpul acesta nici scris-cetitul nu s'a neglijat. Din exerciții intuitive se forman ziceri scurte, cari se desfăceau în sunete, literele scrise și tipărite se scriau în trăsături mari pe tablă. Cei micuți le făceau din lut cu bețișoare, mazăre, sau cu ață.

Instrucțiunea pentru socotit se pregătea așa, că copiii în ora de lucru obiectele ce le lucrau le numărau, le rânduiau, le grupau le împărțiau, câștigându-și astfel noțiuni despre numeri.“

În senzul celor zise mari sus de Hans Denzer să luăm un exemplu:

Învățătorul după ce a observat și intuit cu copiii în natură un cuib de pasăre în ora de lucru îl modelează din lut. În ora următoare constată, că în cuib au fost în primăvară ouă, modelează 2—3 ouă. În ora de limba română vorbește despre cuib și oue.

Scoate la iveală sunetul lui „o“ îl desemnează pe tablă. La aplicare fac copiii din lut pe „o“ tipărit apoi pe cel scris.

Comun cu mazăre pe „o“ tipărit. Fac cu ață pe cel scris. Toți strigă numele lui „o“ tare, șoptind, cântând, scurt, lung.

În ora de comput socotesc cu ouăle câte le-a modelat Pavel, câte le-au modelat Iuon și cu Petru etc.

În o altă ora se modelează păsărele; cu mazăre se conturează, pe tablite, se desemnează și se colorează cu pastele. Cu paserile lucrăm în ora de comput. Le punem să sboare pe pârcașul ferestrii, pe bancă, pe scaun, Ne putem închipui câtă vioiciune, câtă *activitate* în elevi și deci în învățământ. Trebuie să constatăm însă, că o astfel de instrucție reclamă învățătorului multă muncă. Adesea el e silit să facă cutare excursiuee singur, ca să știi apoi, cum să-și conducă clasa și despre ce să-i vorbască. Câte lucruri din hârtie, lut; câte desemnuri, câte lecții nu trebuie să prepare acasă, ca în școală, în fața elevilor, se apară ca un om perfect întru toate.

Ce nu face însă un învățător conștient?

2. Școala muncii și istoricul ei.

Pedagogul Ioan Locke încă înainte cu 200 ani zicea, că copilul trebuie ocupat în atelier, în grădina, pentru că lucrul nu numai distrează sufletul și ocupă corpul, ci îl apără pe elev și de primejdiile, ce ar putea proveni din nelucrare.

Amos Comenius zicea: „Orele de dimineața sunt menite pentru cultivarea intelectului și a memoriei, cele de după amiază pentru mână și voce”.

Rousseau consideră lucrul ca un factor însemnat, pentru aceea atribuie lucrului manual o însemnătate mare în cultivarea spiritului. El zice și cu drept cuvânt, că ideile câștigate despre lucrurile, ce le face însuș copilul sunt cu mult mai clare, decât cele ce i-se dau de — a — gata.

Pestalozzi a luat în instituturile pentru săraci, conduse de el, și lucrul. El spune, că copiii mai săraci, să-și câștige inșiși cu lucrul mânilor atâta încât să poată trăi în condițiuni modeste.

Un alt pedagog: Blasche, pretinde că să se înceapă cu lucrul cât mai curând, deja în anul al patrulea. După el lucrul în școală are de scop nu numai înmulțirea cunoștințelor ci are și o tendința morală. El zice:

1. Îmboldul pentru activitate prin muncă se dezvoltă, se nutrește.
2. Membrele copilului se dezvoltă în mod armonic.
3. Senzurile se deprind și se ageresc.
4. Puterile spirituale ale copilului devin mai accesibile pentru știință.
5. Munca din școală dirigează îmboldul de lucru în direcție morală.
6. Elevul după ce a părăsit școala, își poate alege mai ușor o carieră, și devine mai folositor statului.

Deși munca pentru școală — dupăcum am amintit mai sus — încă din vechime a fost recunoscută și recomandată, totuși ea n'a stat în o mai strânsă legătură cu școala. Ba nici până azi nu s'a putut ajunge la o soluție mulțumitoare. A educa prin muncă este până azi o problemă nerezolvată și vor mai trece încă decenii, până ne vom apropia de soluționarea ei.

Expoziția de lucru manual a școalelor din plasa Sebeș.

În anul acesta școlar, din mai multe motive ponderoase, nu am mai organizat expoziție de lucru manual în capitala județului. Totuși, ca să se dea prilej publicului să cunoască munca și străduința depusă de școalele noastre și în aceasta direcție, zic, am dispus ca fiecare școală să aranjeze cu ocazia examenelor finale expoziție de tot ceace s-a lucrat mai cu seamă în cursul anului școlar de către elevii și elevele noastre. Lucrul acesta s-a și făcut pretotindenea. Cum nu cunoșteam însă mai de aproape nouile școale din plasa Sebeș am dispus ca școalele aceste să aranjeze în comun o expoziție de lucru manual în orașul Sebeș, reședința plășii.

Expoziția aceasta s-a și aranjat sub conducerea dlui Petru Chirca, harnicul nostru subrevizor școlar de acolo.

Expoziția din ceștiune s-a inaugurat în ziua de 24 l. c. și a stat deschisă timp de trei zile, adică până în ziua de 27 l. c.

În timpul acesta a fost cercetată de un numeros public din localitate și provincie. Eu am cercetat expoziția aceasta în ziua de 26 l. c. și am văzut lucruri, cari mi-au umplut inima de bucurie.

Într'o sală spațioasă din localul școlael primare de stat din respectiva localitate erau aranjate cu gust obiectele de lucru manual ale elevilor dela următoarele școale:

1. Școala primară de stat din *Câlnic*, unde lucrul manual a fost predat de către dl inv. dir. *Gh. Ghișoiu* și dșoara inv. *Elena Cucuian*, expune obiecte de tâmplărie și cusături.

2. Școala primară de stat din *Pianul de Jos*, unde a predat lucrul manual dl inv. *Bena Romul* și dșoara inv. *Bena Silvia*, expune impletituri de paie, obiecte de fierărie (cârlițe, lopeți p. gunoiu, botnițe), obiecte de tâmplărie (scaune, blidare, roabe, corfe de răchită, ștergători de picioare, cusături, perinițe, croșetări.

3. Școala din *Răchita* (dl inv. Ion Raica) expune: impletituri de paie și rafie, paseri împăiate, obiecte de artă națională decorativă.

4. Școala de stat din *Petrești* (dl Vulcu Octavian și dșoara Oltean Maria) expune: coșnițe, coșuri de rafie, reliefuri; cusături la cari însă se vede influința străină.

5. Școala de stat din *Deal* (dl inv. dir. Gr. Bădilă și dș. inv. Botoroagă Ana) expune: greble de lemn, vârtelnițe, mături, scaunele și frumoase cusături cu motive românești speciale.

6. Școala primară de stat din Sebeș (dnii inv. Ion Goția și Petru Opincariu apoi dș. inv. Eliza Crișan și Florica Dicu) expune cele mai multe și mai prețioase obiecte: sticle impletite cu rafie și împodobite cu frumoase motive naționale, scaune p. bucătărie, cuiere, sălărițe ș. a., apoi perinițe frumoase, covorașe, ștergare, lingerie, dantelărie.

7. Școala din *Săsciori* (dl inv. dir. Virgil Pop și dș. inv. Mina Hința) expune: pălării de paie, mături, cuiere, geamantane de lemn, perii și cusături.

8. Școala din *Șebeșel* (dl inv. Alex. Duvlea și dș. inv. Hortenzia Hința) expune: scaune, corfe și cusături.

9. Școala din *Laz* (dl Emilian Hința și dș. Valeria Ianculescu) expune: cuiere, pat în miniatură, cusături, dantelărie.

10. Școala din *Pianul de Sus* (dl inv. Ion Voșeanu și dș. Cionca Cornelia) expune: o frumoasă furcă cu motive naționale, cuiere, tave de lemn și rame foarte frumoase cu decori naționale, cămeși, ii, fugătoare.

11. Școala din *Răhău* (dl inv. dir. Floca Simion și dșoarele inv. Lucreția Floca și Ana Boiescu) expune unelte p. războiu, ca zimți, suveici, ițe, răsctor, coșuri de răchită, tave, ciocane de lemn, rame colorate, cusături, cămeși, ii, ștergare.

12. Școala din *Lancrăm* (dl inv. Ion Pavel și dșoara inv. Ioana Lasița) expune: coșuri de răchită, ștergătoare de picioare, ciocane de lemn, răschitoare, dantelărie, ștergare, ii cu frumoase motive naționale.

In general obiectele expuse la aceasta expoziție sunt confecționate cu destulă pricepere și îndemănare cece dovedește că s-a muncit cu multă sârguință atât din partea dșoarelor învățătoare și domni învățători, cât și din partea elevilor și elevelor noastre. Munca și zelul dâșilor merită toată lauda și recunoștiința.

Rev. școl. *Marian Sasu*.

Transferări.

On. Minister cu ordinul No. 50523—1926 a aprobat pe ziua de 1 septembrie 1926 următoarele transferări în învățământul primar din județul nostru: 1. Cioara Elena din Mușca la Bucium Montari, 2. Popa Cornelia din Alămor la *Căptălan*, 3. Văradi Melhior din Roșia-Montană la *Cărpeniș*, 4. Maria Onice

din Musca la Geoagiul de Sus, 5. Dicu Aurora n. Bătăcui din Păgida la *Micești*, 6. Horvat Ioan din Dumbrava la *Ormenișul de Mureș*, 7. Hința Emilia din Laz la *Săsciori*, 8. Pitic Ionel din Valea-Geogelului la *Micești*, 9. Popoviciu Ana din *Șugag-Idoștina* la Mag, 10 Rechițan Virginia din *Cut* la Poiana, 11. Sasu Ana din *Șugag-Tău* la Rășinari.

Cursul de împăiat paseri din Sebeș.

Domnul Petru Chirca, subrevizorul școlar de control al plășii Sebeș, e un om care își pricepe bine chemarea. Dânsul nu se mărginește numai la *controlarea școalelor și a învățătorilor* — cum fac astăzi unii subrevizori — ci se preocupă serios de toate lipsele și nevoile școalelor sale. Așa văzând că școalele aceste sunt sărace în material didactic se frământă mereu cum le-ar putea veni într'ajutor. Dar iată, că află o bună soluție.

Intr'o zi vede la școala din Răchita pe tinerul învățator Ion Raica împaiând paseri pentru muzeul său școlar. Indată își puse în gând să folosească pe învățătorul acesta pentru răspândirea cunoștințelor de împăiat paseri printre învățătorii din plasa sa prin care fapt s'ar putea ca școalele să se provadă cu material didactic prețios. Ideia aceasta minunată astăzi e pe cale de înfăptuire. Cu aprobarea largă a Revizoratului școlar s-a deschis deci în ziua de 21 Iunie a. c. la Sebeș acest curs de împăiat paseri la care participă de bună voie următorii bravi învățători: *Savu Avram* (Lancrăm), *Vulcu Octavian* și *Trandafirescu Ilie* (Petrești), *Oprean Simion* (Săsciori), *Moga Ioan* (Răhău), *Chivescu Ion* (Strugari), *Gherman Mihail* (Ghirbom) și *Țărean Gheorghe* (Daia). Măestrul cursului după cum s-a spus e dl *Ioan Raica*, harnicul nostru învățator din comuna *Răchila*. Dl Raica a învățat împăiatul paserilor la cursul din Deva și iată acuma e în situație plăcută de a învăța aceasta măiestrie pe colegii săi. Inițiatorul și sufletul acestui curs e însă dl subrevizor *P. Chirca*. Dânsul a stăruit și indemnăt mereu pentru organizarea acestui curs atât de folositor. Și avem toată nădejdea, că acest curs va da roade bune și frumoase intrucât toți participanții sunt oameni conștienți și iubitori de progres. De câtă dragoste și ideal sunt călăuziți oamenii se vede și din faptul, că cei mai mulți dintre dânșii cheltuiesc la acest curs din buzunarul lor propriu Cursul se ține în localul școlii primare de stat din Sebeș unde cursiști își mai au locuința și masa, care se pregătește sub conducerea dnei Luculeț Tecla, conducătoarea grădini de copii de acolo, căreia și pe calea aceasta îi exprimăm mulțumite. Cursul se va incheia la 5 Iulie a. c.

Marian Sasu.

Cooperativa Învățătorilor din județul Alba.

Către membrii noștri.

Alianța cooperației internaționale cu sediul la Londra la care este afiliată și mișcarea noastră, trimite un apel adresat cooperabilor din întreagă lume, pentru a sărbători anul acesta, Sâmbătă 3 Iulie, ziua cooperației.

Aducându-vă aceasta la cunoștință, vă rugăm să luați înțelegere cu conducătorii celorlalte organizații cooperative din comuna DV. și chiar din comunele vecine și împreună cu preoții și cu învățătorii, autorități și alte organizații și frunțași localnici să stabiliți programul sărbător. După oficierea unui Tedeum, veți organiza întruniri în care prin conferințe se vor arăta foloasele și rezultatele cooperației.

Întrucât Sâmbătă fiind zi de lucru când nu s'ar putea face întruniri mai mari se poate face numai un Tedeum și mici consfătuiri cu intelectuali, iar serbarea cu programul zilei conferințe de fond etc. se poate face Duminecă 4 Iulie când poate asista tot poporul din localitate.

Serbătoarea această trebuie să fie pentru toți cooperabilorii un prilej de a se aduna laolaltă pentru a afirma solidaritatea lor frățească și dorința de a lucra împreună pentru întărirea acestei mișcări.

Sărbătoarea aceasta trebuie să fie un mijloc de propagandă cooperabilistă, de atragere de noi aderenți, care să îngroașe rândurile luptătorilor pentru înaintarea economică și morală a poporului nostru dela sate și orașe.

Așteptăm deci să manifestați cu acest prilej solidaritatea cooperației, dând acestei sărbătoare toată strălucirea ce i se cuvine.

Vă rugăm să ne răspundeți în scris de cele ce ați organizat, modul cum s'a executat și rezultatele obținute.

A. Ocnean
secretar.

M. Sasu
președinte.

ȘTIRI.

* *Salarul de pe Iulie și August se va plăti deodată. Statele de plată au fost înaintate astăzi Inspectoratului pentru ordonare. Privitor la sporul de 25%, ce urma să se mai dea acum la 1 Iulie, nu s'a primit până acum nici-o dispoziție. Credem însă că aceasta dispoziție se va da în curând și sporul respectiv se va obține prin state suplimentare.*

* In ziua de 22 Iunie a. c. a avut loc la Biroul revizoratului nostru o mică consfătuire cu personalul de control județean sub conducerea dlui Inspector **P. Petrescu.**

* Domnul Inspector General **Gh. Stoienescu**, care a venit pentru întâia oră în orașul nostru, a inspectat în ziua de 23 Iunie corente școala primară romano-catolică de aci.

* Au mai contribuit pentru ajutorarea familiei decedatului inv. Ion Deva următorii: Irina Balázs 20, Romul Moldovan 30, Eudochia Florea 40, Carol Cseh 20, Grigorie Ursu 20. Maria Varga 20, Pia Ghiriș 50, Elena Roșca 100, Ana Ekhardt 50, Francisc Farkas 40, Leon Moldovan 100, Ioan Moldovan 40, Marian Dreghiciu primar Uioara

40, Bela Gál farmacist Uioara 100, Corpul didactic din comuna Deal 100 lei. Suma încasată până aci lei 4320.

* S-au mai înscris ca membrii la Cooperativă următorii: Simion Floca, Ion Moga, Lucreția Floca, Ana Boiescu, Minerva Piso și Maria Secașiu, toți din Răhău și cu câte 2000 lei. Raica Ion din Răchita cu 2000 lei. Gheorghe Ghișoiu din Călnic cu 2000 lei pe cari i-a și achitat deodată.

* Rugăm să ni-se trimită costul broșurelor „*Befia e cel mai mare rău*”.

* Avizăm pe domnii învățători, că vom reține chitanțele de pe Iulie și August tuturor celor, cari nu ne-au înaintat încă Bugetele școlare. Recensământul și datele cerute cu ordinul nostru. No. 395/1926.

Poșta Administrației. Dnei Elena dr. Stoianovici — Abrud. Da, aveți dreptate intrucât D-Voastră de fapt ați achitat întreg abonamentul pe anul corente. Deci rectificăm și cuităm cu mulțumită. Dlui Ion Dobre — Căpâlna. Am cercetat toate registrele noastre, dar nu Vă aflăm, achitați numai cu suma de 60 lei.

